

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXXI. évfolyam • 9. szám • 2022. szeptember

www.csurgo.hu

csurgoeskorneke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
4. OLDAL

Modern IT Technológiák
és Applikációk a turizmusban

AKTUÁLIS
4. OLDAL

Szívünk napi szíveslátás
a Szív Egyesületnél

HELYTÖRTÉNET
10. OLDAL

A csurgói Vöröskereszt
Egylet ápolónő tanfolyama

Középkori vásár a Történelmi Parkban

FOTÓ: BERTALÁN JÓHANNA

2. OLDAL

AKTUÁLIS

Népmesemondó
verseny a
Történelmi
Parkban 3. OLDAL

AKTUÁLIS

Szeptember 30,
a Magyar
Népmese Napja
5. OLDAL

HELYTÖRTÉNET

Megújul a
bolhási templom
13. OLDAL

ÉLETMÓD

A mesék szerepe
az óvodáskorú
gyermek
életében 15. OLDAL

Változatos programok a Csurgói
Egészségfejlesztési Iroda rendezvényén

AKTUÁLIS
6. OLDAL

130 éves a Mókuskert óvoda

HELYTÖRTÉNET
12. OLDAL

Középkori vásár a Történelmi Parkban

● folytatás az első oldalról

FOTÓ: BERTALÁN JOHANNA

2021. január 1-jén indult a HUHR/1901/2.1.2/0074 azonosító számú AT@AT.CB elnevezésű, Interreg V-A Magyarország-Horvátország Együttműködési Program, melynek keretében Csurgó Város Önkormányzatának lehetősége nyílt egy előre meghatározott tematikájú rendezvény

vásárok hangulatába.

A palánkvár belső udvarában egy várudvari hangulat fogadta a látogatókat, ahol bepillantást nyertünk egy kovácsműhely mindennapjaiba, találkozhattunk papírmerítő-

egyik torony alatt a vállalkozó szelleműek be is öltözhettek korhű ruhába, és fénykép készült a trónszékben róluk. A vár alatt a Berzencei Turul Íjász Klub és a Kaposvári Fehér Hollók Középkori Műhely tartott

Kísérő programként a Szív Egyesület végzett egészségügyi szűrést. A kemencénél sült a friss kenyér és kukorica, készült a bográcsgulyás és a csülökpörkölt. Helyi termelők kóstoltatták portékájukat, volt

FOTÓ: BERTALÁN JOHANNA

megvalósítására. Ez a rendezvény a Középkori Vásár nevet kapta. Az elnevezésből is kiderül, hogy a program fő témája a középkor volt a szervezés során. Számos a kort tükröző és autentikus programelem várta a rendezvényre látogatókat, akik ez által közelebb kerülhettek az adott korhoz, beleképzelhették magukat az akkori életbe, a középkori udvarok,

FOTÓ: BERTALÁN JOHANNA

vel, gyertyamártóval, tanácsokat kaphattunk a gyógyfüves asszonytól, megcsodálhattuk a hullóket és fekete kakast a banyatanya bódéjánál, és jóslathatott, aki kíváncsi volt. Az

bemutatót, és lehetőség nyílt az íjak kipróbálására. 13. századi táborképet mutatott be a Bandérium Hungarorum csapata autentikus kiegészítővel felsorakoztatva.

aszalt gyümölcs, lekvár, méz, fűrtojás, sajtok, paprikakrém és gombasavanyúság. Aki emléket szeretett volna vinni a kézművesek sátrainál biztosan talált kedvére valót, vagy akár

FOTO: BERTALAN JÓHANNA

FOTO: BERTALAN JÓHANNA

egy térségi kertészettől is vásárolhatott. A virágzó közép-korban meghatározó szerepet töltött be a lakosság életében a vásár, mivel nemcsak javakat lehetett adni-venni, de a vásár helyszínéül szolgált a kikiáltások, kihirdetéseknek is. A középkorral kapcsolatban gyakorta hangzik el, hogy nem ittak vizet az emberek. Számos

könyvben és cikkben olvashatunk arról, hogy a víz szennyezettsége miatt az emberek csak bort vagy valamilyen más italt fogyasztottak. A rendezvényen a Csurgói Hegyigazdák Egyesülete gondoskodott a finom borok kóstoltatásáról.

A gyerekek különböző kézműves technikákat sajtáthattak el, mint a nemezelés,

korongozás, csuhézás, csipkeverés, textilékszer készítés, és egy vasaló és némi viaszkréta segítségével képeket készíthettek. Készült arcfestés és csillámtetoválás, lovagolhattak is a bátrabbak, a népi játszótér kosaras körhintája is kapósnak bizonyult. A színpadon egész délután folyamatosan zajlottak a programok. A Kaposvári Bábszínház Vitéz László vásári bábjátéka nyitotta meg a napot. A délutánra kilátogatók táncszalonon vehettek részt a Drávagyöngye Ifjúsági Néptánc Egyesület közreműködésével, láthatták az Iharosi Szent

László Lovagrend harcászati bemutatóját, és Lóki György solymász madár bemutatóját. A Fresco Bello zászlóforgató és zászlódobáló csapat és a Firemagic tűztáncosai elvarázsolták a közönséget. A hévizi Musica Antiqua Együttes reneszánsz zenei koncertje után a Balkán Fanatik zenekar szórakoztatta az érdeklődőket. Az est tűzijátékkal zárult.

Elmondhatjuk, hogy aki kilátogatót a rendezvényre új színfolttal gazdagodhatott.

MÁRTON-SZÜCS BRIGITTA

Magyarország-Horvátország
Határon Átnyúló Együttműködési Program

Népmesemondó verseny a Történelmi Parkban

FOTO: BERTALAN JÓHANNA

„2005 tavaszán a Magyar Olvasástársaság felhívással fordult mindazokhoz, akiknek fontos a népmesék fennmaradása és a mesékben élő bölcsesség továbbhagyományozása, hogy csatlakozzon ahhoz a kezdeményezéshez, amely szerint szeptember 30. – Benedek Elek születésnapja – legyen a népmese napja. A népmese napját első ízben 2005. szeptember 30-án rendezték meg. A nap célja, hogy a könyvtárosok, az óvónők, a pedagógusok és a mesével foglalkozó szakemberek, valamint a meseszerető gyerekek és felnőttek ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más

népek meséi felé.

„Őseinktől kincsekkel teli tarisznyát kaptunk örökségbe, de mintha egyre gyakrabban tétlenül néznénk ennek háttérbe szorulását, elfelejtését. Vegyük birtokba, ismerjük meg, fényesítsük újra és adjuk tovább az eleinktől kapott, élethosszig érvényes, értékes, unokáink számára is feltétlenül megőrzendő, mesebeli kincseket!” (Részlet a Magyar Olvasástársaság 2005-ös felhívásából)“

Forrás: https://jelesnapok.oszk.hu/prod/unnep/benedek_elek_szuletesnapja_1859_a_nepmese_napja

Közel egy évtizede emlékezünk meg a Csokonai Közösségi Házban a népmese napjáról, és szervezünk népmesemondó versenyt. Az idei évben rendhagyó módon, az intézmény felújítása miatt szeptember 24-én 10 órakor került megrendezésre a Történelmi Parkban a megmérettetés. Szép számban jelentkeztek a versenyre a vállalkozó szellemű fiatalok. 26 fő alsó tagozatos és 7 fő felső tagozatos versenyzőből választotta ki a háromtagú zsűri a legjobbakat Kósáné Kisgéczi Gabriella zsűri elnök vezetésével. A mesemondók

szabadon választott népmesével jelentkezhetnek. A díjátadás a Középkori Vásár elnevezésű rendezvény keretében zajlott.

Helyezettek:

Alsó tagozatos kategória:

1. Szünder Virág (Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium Általános Iskola és Kollégium)
 2. Balogh Amina (Eötvös József Sportiskolai Általános Iskola)
 3. Varga Kíra Szonja (Eötvös József Sportiskolai Általános Iskola)
- Különdíj: Horváth Luca (Eötvös József Sportiskolai Általános Iskola)

Felső tagozatos kategória:

1. Pálffy Hanga Boróka (Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium Általános Iskola és Kollégium)
2. Bakos Noémi Boglárka (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola)
3. Dányádi Kármén (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola)

MÁRTON-SZÜCS BRIGITTA

Modern IT Technológiák és Applikációk a turizmusban

"Modern IT Technológiák és Applikációk a turizmusban" címmel került megrendezésre a nemzetközi konferencia az "Az aktív turizmus találkozása

a fejlett technológiával a határon átnyúló térségben - At@AT.CB" c. projekt keretében 2022.09.15-én Varasdon. Csurgó Város Önkormányzatát, mint

projektpartner Vassné Huszics Bernadett alpolgármester asszony képviselte, aki köszöntőjében elmondta, hogy a kialakítandó látogatóközpontokban

a csurgói és varasdi vendégek valós időben kommunikálhatnak egymással az úgynevezett „virtuális ablakon” keresztül, amely élőképet fog biztosítani a két ország között. Kiemelte, hogy a Csurgó Történelmi Park területén a látogatóközpont kialakítása mellett, a palánkvárhoz vezető alagút is megépül és felszerelésre kerül a legmodernebb technológiákkal, amely új, innovatív és egyedi elemként még inkább hozzájárul a helyi, ill. a regionális turizmus és a szolgáltatások bővítéséhez.

Stričák polgármester kiemelte, hogy a projekt nemcsak épületekből, infrastruktúrából, technológiából, hanem emberekből is áll. Ezzel a projekttel lehetőséget nyitunk az együttműködésre és egymás megismerésére mind az itt élők, mind az ide látogató turisták számára.

CSURGO.HU

Szívünk napi szíveslátás a Szív Egyesületnél

A Magyar Kardiológusok Társasága és a Magyar Nemzeti Szívalapítvány minden év szeptember utolsó hétfőjén, a Szívünk napján hívja fel a figyelmet a szív és érrendszeri megbetegedések kiemelkedő gyakoriságára, a mindennapi életben is megvalósítható megelőzési módszerekre, a helyes életmód fontosságára.

A Csurgó Szív Egyesület vezetősége szeptember 14-én három előadással és egészséges falatok kóstoltatásával várta tagjait Szívünk napi találkozójára, az Egészségügyi Centrum Semmelweis Ignác-ról elnevezett előadótermébe.

Elsőként „Csodálatos természet-immunerősítő gyógynövények” címmel Balogh Veronika előadása hangzott el, melyben a különböző gyógynövények egészségre gyakorolt pozitív hatásaira hívta fel a figyelmet.

„Tűszúrásnyi oltalom” – ezen címszó alatt Ihárosiné Talpas Hajnalka a védőoltások fajtáinak, hatásainak bemutatásán ke-

Gyorsan fogytak az egészséges, finom falatok a tálcákról

resztül azok betegség megelőző hatásait ismertette előadásában.

Vargáné Hegedűs Magdolna „Téli álom helyett...” gondolattal a közelgő őszi-téli időszakra való felkészülésről, a helyes téli napirendről látta el életvezetési tanácsokkal a jelenlévőket.

Az előadásokat követően olyan egészséges falatok, szívbarát ételek, italok kóstolása következett, melyek viszonylag olcsó, de a korszerű, szívbarát, változatos táplálkozást biztosító, ízletes alapanyagokból adtak mintát és válogatást.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Szeptember 30, a Magyar Népmese Napja

Egyszer volt, hol nem volt...

Ami a képen nem látszik:
Néma csendben hallgatják az óvodások
az iskolások meséjét

Királyfiak, szegénylegények, bárók, grófok, hercegkisasszonyok. Hétfejű sárkány, beszélő kiskakas, törpe és az egyszemű óriás. Olyan valós és képzelt népmesei

szereplők, melyek történeteinek generációk nőttek fel, álmodtak ébren, vagy éppen aludtak el.

A népmese napját első ízben 2005. szeptember 30-án, a nagy mesemondó Benedek Elek 1859. szeptember 30-i születés napjának tiszteletére rendezték meg. A népmese napjának célja, hogy a mesészerető, hagyománytisztelő gyerekek és felnőttek ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más népek meséi felé.

A „Hol volt, hol nem volt...” kezdő sorok hallatán már minden gyermek, de felnőtt is tudja, hogy az utána következő gondolatokkal már be is léphet a népmesei fantáziavilág történéseibe, ahol a jó győzni fog, ahol az igazság mindig kiderül, ahol a gonosz megbűnhődik és a jó is mindig elnyeri a méltó jutalmát.

A magyar népmesék a tizennégymillió magyar életének szinte minden területén keletkeztek, így gyakran magukon hordozzák egy-egy tájegység jellemző népszokásait, eszközeit és nyelvezetét is.

Wass Albert szavaival élve: „Egyik legőszibb és legértékesebb örökségünk a ma-

gyar népmese. A magyar lélek szólal meg benne.”

Mivel a népmeséket felnőttek gondolták ki, és adták szájról-szájra, így a közgondolkozással ellentétben a népmesék nem csak a gyerekeknek, hanem nagy részben a felnőtteknek is szólhatnak.

Napjainkban a szóbeli, régi idők szereplőiről szóló mesék nagy hátrányban vannak a rajzfilmekkel, videókkal szemben, hiszen ma már sok online formátumban elérhető mesefilm áll rendelkezésre.

Az élő szó és a népmese hallgatás élményének átadására az Eötvös József Általános Iskola negyedik osztályos tanulói közül öten, két tanító néni irányítása mellett szeptember 30-án, a népmese napján mesemondásukkal örvendeztették meg a Mókuskert óvoda nagycsoportosait.

Az igazi népmese előadása az élőbeszéd olyan művészete, melynek része a mesélő és a hallgató egyaránt. Ezt átérezve a közel negyven óvodás gyermek érdeklődve hallgatta és nagy tapssal jutalmazta az iskolások előadását.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Felújítás a Csurgó Járási Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálatnál

A Magyar Falu Program keretén belül elnyert pályázatnak köszönhetően az idei évben a Kistérségi Rászorulókért Egyesület - melynek tagjai a Csurgó Járási Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat dolgozói és pártoló tagjai - által valósult meg a Csurgó, Kossuth utca 1. szám alatti épület emeleti helyiségeinek részbeni felújítása. Az egyesület a Magyar Falu 2021 Program ke-

retén belül az Újratervezés című pályázattal 5.999.999 Ft támogatásban részesült.

Az egyesület telephelyén található emeleti irodák, folyosók, lépcsőház és a mellékhelyiségek újultak meg. A villanyrendszer korszerűsítése után, kicserélésre kerültek a lámpatestek, a külső, belső nyílászárók. Az irodák aljzata is megújult, a mellékhelyiségek teljes felújítása is megtörtént, valamint festés tette széppé a helyiségeket. A nyár folyamán már a fenti csoportszobában valósult meg a nyári gyermekfelügyelet, szép, új, korszerű, klimatizált környezetben.

BUZÁSNÉ MESTER BERNADETT
INTÉZMÉNYVEZETŐ
CSURGÓ JÁRÁSI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÉS
SZOLGÁLAT

Változatos programok a Csurgói Egészségfejlesztési Iroda rendezvényén

A Csurgói Egészségfejlesztési Iroda munkatársai két világnapra is felhívták a figyelmet a szeptember 20-án megtartott rendezvényükkel. Az Anyatejes világnap és a

Gyermekek világnapja alkalmából szervezett délutánt Dr. Dergez Mária gyermekorvos nyitotta meg. Köszöntőjében elmondta, hogy az egészségügyi szakemberek nem győzik hangsúlyozni, hogy mennyire fontos az anyatej egy kisbaba életében. A téma alapvető ismeretein kívül a szoptatás kiemelkedően fontos aspektu-

saira hívta fel a figyelmet, többek között az anya-gyermek kapcsolatra kifejtett pozitív hatására.

Az anyatejes táplálás világnapját 1992 óta ünnepeljük,

napját 1992 óta ünnepeljük, fontos társadalmi üzenetet hordoz magában, hiszen azt a célt szolgálja, hogy a kismamák minden támogatást és fontos ismeretet megkapjanak ahhoz, hogy anyatejjel táplálják kisbabájukat. A szoptatás természetes módja annak, hogy az édesanya a csecsemőt az első időszakban minden szükséges tápanyaggal és táplálékkal ellássa. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a kizárólagos szoptatást ajánlja a születést követő első hat hónapban, majd javasolja, hogy 2 éves korig vagy akár tovább is maradjon fenn az anyatejes táplálás kiegészítésként a hozzátáplálás mellett.

A köszöntőt követően a Védőnői Szolgálat dolgozói oklevéllel és jelképes ajándékkal díjazták azokat az édesanyákat, akik hosszan táplálták anyatejjel kisbabájukat. Kísérő programként az Allegro cég képviselője tartott előadást és bemutatót a manapság nagy

jelentőséggel bíró fertőtlenítő szerekről.

A rendezvényen részt vevő gyerekeknek is változatos

utáinak – Füstösné Dergez Veronika és Balogh Veronika – irányításával, majd a Zsonglőrület csapata mutatta be vidám pro-

programot kínáltak a szervezők. Elsőként Tervezett Senso-Motoros Terápián (TSMT) vehettek részt a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgói tagintézménye terape-

dukcióját. A rendezvény alatt arcfestésre is volt lehetőség.

A program Hofjerka Enikő gyermek aerobik foglalkozásával ért véget.

Nyílt nap a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgói Tagintézményénél

A Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Csurgói tagintézménye 2007 szeptemberétől nyújt szolgáltatást a Csurgói Járás nevelési-oktatói intézményeibe járó, 0-18 éves korú gyermekek, fiatalok, szülők, pedagógusok számára. Szeptember 28-án a hagyományoknak megfelelően nyílt napra várták a térség nagycsoportos óvodásait. A rendezvény célja, az intézmény és az

ott dolgozó szakemberek megismertetése az ellátásba kerülő gyerekekkel.

A programon részvevő közel ötven nagycsoportos óvodás az intézményben folyó tevékenység szakterületeivel ismerkedhetett meg, forgószínpad szerűen.

A mozgásfejlesztő teremben a gyógytestnevelés mutatkozott be, ahol Tervezett Senso-Motoros Terápás fog-

lalkozáson vehettek részt a gyerekek képzett terapeuták segítségével. A második állomáson a nevelési tanácsadás keretében a fejlesztő pedagógia szakterületén belül, játékos feladatokkal a különböző képességek fejlesztése folyt. A harmadik teremben a logopédiai szakterület segítségével vidám fúvó-léggő és gyakorlatokat, hallási figyelem fejlesztő gyakorlatokat végeztek a

gyerekek. Újdonsággal is szolgált a résztvevőknek az intézmény. A negyedik állomáson ugyanis a pszichológiai ellátás segítségével a pihenés, a relaxációé volt a főszerep.

A szakszolgálat által szervezett nyílt napról élményekkel telve térhettek vissza óvodájukba a gyerekek.

BV

Kocsis Dániel kapta az idei Kaslik Edit-ösztöndíjat

Füstös János polgármester átadja a Kaslik Edit-ösztöndíjat Kocsis Dánielnek

Kaslik Józsefné 2005-ben ösztöndíjat alapított tragikusan elhunyt lánya Kaslik Edit emlékére.

Az ösztöndíj azzal a szándékkal jött létre, hogy támogas-

sa az adott évben érettségizett, és felsőoktatási intézménybe felvételt nyert, valamely területen tehetséges fiatal célba jutását.

Az alapító szándéka szerint

az ösztöndíjat olyan tanuló nyerheti el, aki az eredményes középiskolai tanulmányai mellett, valamely szaktárgy (szaktárgyak) területén tanulmányi versenyt nyert valamely művészeti ágban kiemelkedően tehetséges, vagy valamely sportágban már bizonyította szorgalmát, kitartását és állandó lakóhelye Csurgón van. E szempontok mellett, a tanuló szociális körülményei is szerepet játszanak az ösztöndíj odaítélésekor.

Az ösztöndíj az első diploma megszerzéséig, illetve a mesterképzés idejére jár, amennyiben a hallgató minimum 3-as tanulmányi eredményt elér.

Az idei évben szeptember 24-én 11 órakor, a Millennium Parkban területén található

Kaslik-emlékműnél Kocsis Dániel vehette át az ösztöndíjat Füstös János polgármestertől, aki tanulmányait a Pázmány Péter Katolikus Egyetem politológia szakán folytatja.

- Az általános iskolát a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában kezdtem 2006-ban. Ide jártam 2014-ig. Utána ipari gépész szakmát szereztem a Nagyváthy János Középiskolában, mely után két évet dolgoztam még Csurgón. Ezt követően mentem vissza a nappali érettségire, melyet idén fejeztem be. Ezután sikeresen felvételiztem a Pázmány Péter Katolikus Egyetem politológia szakára - árulta el a friss ösztöndíjas Kocsis Dániel.

SZB

Ki volt Kaslik Edit?

Évről évre átadják a Kaslik Edit Emlékére Alapítványi Ösztöndíjat Csurgón. Az alapítvány honlapján a névadó Kaslik Edit-ről olvashatjuk:

Kaslik Edit Ottilia színes, sokoldalú egyéniség volt. Ön-

állósága, magabiztossága már egészen kicsi korában megmutatkozott. Még óvodás volt, amikor önállóan megtanult olvasni. A népmesék gazdag, fantáziadús világának hatása felnőtt korában is végigkísérte. Jelen volt benne a játékoság, a kópés humor, a minden akadály feletti győzni akarás.

Veleszületett tehetségéhez szerencsésen társult a hihetetlen türelem, céltudatosságához a kitartás, szorgalmához a következetesség.

Könnyen tanult. Az általános és középiskolát kitűnően végezte. Nyolcadikos volt, amikor két osztálytársával együtt elnyerték az országos orosz nyelvi verseny I. helyezését. Az egri Gárdonyi Géza Gim-

názium falán pedig a „Kiválóságaink” között ott van az Ő neve is. Megtanult németül is, az angolt pedig később munka-nyelvként használta. A közgazdasági egyetem elvégzése után pénzügyi szakemberként kezdte pályáját. Életének fontos állomása volt a Juventus Rádiónál eltöltött időszak, ahol gazdasági igazgató volt. Utána került a Habitat for Humanity Európai-Középázsiai Irodájába pénzügyi vezetőnek.

Munkatársai szerint mindig jó kedélyű, ragyogó mosolyú lány volt, tele élettel, energiával. Szerették mély, emberi empátiája, másokon való segíteni akarása miatt. Tisztelték szaktudását, igazságérzetét, harcos, dinamikus egyéniségét.

A Habitat tevékenységét misszióknak tekintette. 4 országban épített házakat Dél-Afrikától Csurgóig. Pénzügyi szakemberként 19 ország Habitat-szervezetének tevékenységét segítette Örményországtól Portugáliáig. Munkája révén barátokat szerzett a Habitat nagy családjában az egész kontinensen és a tengeren túl is. Pályájának csúcspontján érte a tragikus autóbaleset.

Életének tanúsága lehet egy Selye János gondolat:

„...a tudásvágy nemcsak felfedezés, hanem életszemlélet, jellem, temperamentum és képzelőerő dolga. Fel kell tehát fedni önmagunkat...”

KASLIKALAPITVANY.HU

Hogy ne váljon csalók áldozatává!

Rendőrségi ajánlás a 2022. évi online népszámláláshoz

A Központi Statisztikai Hivatal 2022. október 1. és november 28. között Magyarországon a teljes népességre kiterjedő népszámlálást végez. Az első szakaszban 2022. október 1. és október 16. között a lakosok interneten tölthetik ki a kérdőívet, ezt követően számlálóbiztosok keresik fel a háztartásokat. Akik nem élnek ezekkel a lehetőségekkel, november 21. és novem-

ber 28. között a település jegyzőjénél jelentkezve tehetnek eleget adatszolgáltatási kötelezettségüknek.

A kérdőívet ki kell tölteni:

- mindenkiről, aki Magyarországon él,
- azokról is, akik átmenetileg, 12 hónappal rövidebb ideig külföldön tartózkodnak,

- a külföldi állampolgárokról is, ha legálább 3 hónapja Magyarországon tartózkodnak.

Aki az online kitöltést választja, a <https://belepes.nepszamlalas2022.hu/> zárt rendszeren keresztül, kizárólag a háztartás címére levélben kézbesített egyedi „belépesi kód” segítségével tud adatokat szolgáltatni. Az oldalra belépéskor győződjön meg róla, hogy a weboldal biztonságos, az URL előtt szerepel a <https://> kitétel vagy egy zöld lakat, mellette a „Biztonságos kifejezés”. Legyen gyanús, ha például csak a személyes adataira, anyagi helyzetére, netán a bankszámlája adataira kérdeznek rá. Felhívjuk a figyelmet, hogy a népszámlálással kapcsolatos kérdőívek online kitöltése körülbelül 30 percet vesz igénybe, ezért legyen gyanús, ha néhány adat kitöltésével véget is ér az adatszolgáltatás. Ebben az esetben ne mentse el a megadott információkat, ne küldje azokat sehová.

Ha úgy látja, hogy minden óvintézkedése ellenére becsapták, megkárosították, tegyen feljelentést a lakhely szerinti illetékes rendőrkapitányságon, de személyesen is tehet bejelentést bármely rendőri szervnél vagy telefonon, a 112-es segélyhívószámon.

POLICE.HU

Múzeumok Őszi Fesztiválja 2022

Ahogy azt már a Csurgó és Környéke korábbi számában is megírtuk, a Helytörténeti Gyűjtemény idén is részt vesz az országos Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozatban.

A Felemelő múzeum tematika keretében 2022. október 10-11-én **Vendégségben a múzeum** címmel a Napsugár Szociális Intézménybe látogat, ahol a fogyatékkal élők is kipróbálhatják a Gyűjtemény kézműves foglalkozásait, megismerkedhetnek egy-egy érdekes műtárggyal.

A Napsugár Szociális Intézmény a fogyatékkal élők naplali ellátását segíti Csurgón. A múzeum épületében rendezett kiállítás megnyitók, programokon csak korlátozott létszámban tudnak jelen lenni az akadálymentesítés hiányában, ami az épület jellege miatt hosszú távon is megoldhatatlan probléma. A rendezvényen, együttműködve a munkatársakkal, az intézmény épületébe visz a Gyűjtemény kézműves foglalkozást, tárgybemutatót, interaktív játékokat. A foglalkozáson az idei év tematikájához igazodva a Múzeumi őszbúcsúztatón is megjelenő újrafelhasznált anyagokkal, technikákkal ismerkedhetnek a résztvevők.

Az Értékeink újratöltve tematika keretében 2022. november 8-án **Művészeink öröksége** c. program a 100 évvel ezelőtt született képzőművész, Soltra Elemérnek állít emléket.

2022-ben Soltra Elemér képzőművész születésének 100. évfordulóját ünnepli szü-

MÚZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA

lőfaluja, Jákó és iskolaéveinek meghatározó városa, Csurgó. A gimnáziumban rajztanára Raksányi Lajos festőművész, míg osztályfőnöke dr. Bódi Ferenc volt, Hadik Magda szobrászművész férje. Hagyatékuk őrzi a város polgári szellemét, amely a két világháború után még meghatározta Csurgó közéletét. Az évfordulóhoz kapcsolódóan a múzeum gyűjteményes időszaki kiállítással és előadással emlékezik meg Soltra Elemér életművéről. Emellett a hónap során az általános- és középiskolások rendhagyó múzeumi tanórán ismerkedhetnek meg a művészek munkásságával, többek között Raksányi Lajos kreatív életrajzával, aki majdnem minden esz-közét maga állította össze újrafelhasznált anyagokból. A programokat színesítik a helyi TV archívumból válogatott interjúrészletek, kiállítás megnyitók és visszaemlékezések. A rendezvényeken kipróbálható lesz a plakettkészítés technikája gipszöntéssel, a festés Raksányi módra tükrökkel és hosszabbított ecsetekkel, valamint az érdeklődők megismerkedhetnek Hadik Magda szobrászatával.

A Múzeumi őszbúcsúzó tematika keretében 2022. november 9-11 között **Alkosd újra! – Múzeumi műhelytitkok** c. programunkra elsősorban a fiatalokat várjuk majd.

A rendezvény az újrahasznosítás és a hulladékcsökkentés témája köré épül. A papír, textíliák, termékek újrahasznosítása mellett azzal is meg-

ismerkedhetnek a résztvevők, hogy miért nem (vagy alig) termelt szemetet a hagyományos paraszti háztartás és hogyan lehet ebből átültetni napjainkra is néhány ötletet. Környezetünk megóvása évszázadokon átívelő közös érdek, ezt a szemléletmódot szeretnénk a program során átadni a jövő generációjának a kiállítások és a gyűjtemény segítségével.

A rendezvény során az újrahasznosítás jegyében különböző kézműves foglalkozásokon vehetnek részt az érdeklődők, például rongydarabokból süni és tök varrása, csuhé és más természetes anyagok kreatív, modern felhasználása, valamint papírhulladékból merített

papír készítése. Ugyanezzel a technikával készülnek a falevelek, amelyekre a jövő múzeumának szánt üzenetek kerülnek; zárásként az elkészült üzenetek felkerülnek a szimbolikus múzeumi fánkra, ami a résztvevőkből áll össze, hiszen a jövő múzeumát a múzeumot szerető gyerekek jelentik. A cél, hogy felhívjuk a figyelmet életünk fenntarthatóvá tételének fontosságára, elvégre a múzeum is ezt az üzenetet közvetíti, főként néprajzi gyűjteményével.

Sok szeretettel várunk majd mindenkit a rendezvényeken, a pontos dátumokért és programért keressék majd a városban kihelyezett plakátokat, illetve kövessék a Facebook oldalunkat. Akit érdekelnek a MÓF keretében rendezett egyéb programok, a www.oszifesztival.hu oldalon tájékozódhat.

PETLÁNOVICS ESZTER ÉS
TÜSKE ANITA

És akkor mi van

És akkor mi van, ha nincsen semmi?
A semmi fog mindenért kiáltani!
Ma Te vagy a minden, ki vagy fényben a fehérben,
látod a láthatót és láthatatlanul eléd lép,
s homlokon csókól a mindenség kísértet,
csendesesen öl meg, ki hangosan született,
hangodat halja meg kinek füle van, a sötétségben
kétkedsz míg dereng a fény, s majd vakít,
ha nem nézel vele szembe,
vakít a sötétség, semmi kétség!
Táncba visz és zenél a nagy kékség,
ahol ének van, van reménység.
Csak vigyázz a szóra, vigyázz a szóra!
Amit elveszel a világtól – azt visszaadja néked.
Nem találsz ki, hogy ki született a jóra,
mesemondónak.
Hamvába holt, vagy sohasem volt igazság,
vagy ha mégis, kidobták a kutyáknak.

Büki Imre

A csurgói Vöröskereszt Egylet ápolónő tanfolyama

Sebészeti beavatkozás a csurgói Kisegítő kórházban 1914-ben, a sebész dr. Éhn Kálmán (CSVHGY Fotótára ILTSZ_1487)

Magyarországon a Magyar Szent Korona Országai Vörös-Kereszt Egylete 1881. május 17-én alakult meg, magába olvasztva az 1879-ben létrejött Magyar Országos Segélyező Nőegyletet. Csurgón utóbbi keretében már 1880-ban megkezdtek az önkénteskedést Salamon Miksáné és Zöld Amália vezetésével. A Vöröskereszt csurgói fiókegyletének alapító tagja lett Inkeyné báró Eötvös Jolán és Gróf Zichy Ödön, első elnökének pedig Andorka Gyulánét választották meg. A következő években a környékbeli településekről is csatlakoztak az egyesülethez, amelynek tagjai természeti katasztrófák áldozatainak, szegény családoknak, özvegyeknek nyújtottak segítséget és részt vettek az országos egylet munkájában.

Az I. világháború kitörésekor, 1914-ben Mohar József fiókegyleti elnök, tanítóképezdei igazgató javaslatára létrejött a bevonult katonák itthon maradt családtagjairól, később pedig a sebesült katonákról gondoskodó Segélyező és Ápoló Bizottság. A bizottság nem csak gyűjtést szervezett, de elkezdte szervezni a kisegítő kórház megalapítását, valamint ápolónői tanfolyamot is hirdetett. A tanfolyamot lezáró vizsga 1914. szeptember 12-én zajlott le.

Az 1914. augusztus 13-án kezdődött tanfolyamra hetvenhatan jelentkeztek, ötvennégyen önkéntes és tizennégyen hivatalos ápolónőnek, valamint nyolc férfi ápolónak. A jelentkezők név szerint a kö-

vetkezők voltak: Aigner Géza és Aigner Ilonka. Angyal Guidó, a református gimnázium tanára és felesége, valamint ifj. Angyal Guidó. Bóné Kálmánné, Balogh Böske, Balog Rózsi, Balázs Mária, Bognár Mariska, Csaplovics Erdőke, Dr. Csillag Dezsőné, Danielisz Flóra polgári iskolai tanítónő és Danielisz Lajos, özv. Dévai Istvánné, Erdős Nelli, Dr. Éhn Kálmánné, Faragó Arthurné, özv. Farkas Józsefné, Havasi Józsefné. Dr. Héjjas Imre, a református gimnázium tanára. Hőke Erzsébet és Hőke Irén, Heischer Gizella, Kántor Ilonka, Kolbenheier Jánosné, Krausz Margit. Kreisler Ilonka és Kreisler Teréz, a Kreisler divatárus lányai. Lakatos Béláné, Laszka Teréz, Leyrer Mátyás tanítóképezdei tanár. Lovass Ilonka, Lovass Erzsi, Lovass Emília és Lovass Piroska, feltehetően Lovass Gyula gyakorlóiskolai igazgató leányai. Matolcsy Gyula és Meller Henrikné. Mohar Erzsike és Mohar Mariska, Mohar József tanítóképezdei igazgató lányai. Molnár Mária, Novák Jolán, Nagygyörgy Elvira, Nagygyörgy Aranka, Nagy Rózsi, özv. Nagy Lajosné, Patasics Anna, Petrovics Péterné, Pecsornik Panni, Preisz Berta, Püspök Ilonka, Püspök Mihály, Dr. Réder Károlyné, Radovics István, Rónai Miksa kereskedő, Schlegel Juliska, Sugár Árminné, Szántó Ilonka, Szántó Rozália, Valent Irén, özv. Verbay Istvánné, Venczel Emília és Weisz Józsa.

A négy hétig tartó tanfolyamot Dr. Éhn Kálmán járási főorvos, később kormány-

főtanácsos és országgyűlési képviselő (1864-1936) vezette, helyettese Dr. Kovács Henrik községi orvos volt, a gyakorlatban pedig Folenta Lajosné főápolónő segédkezett. Negyvenöt hallgató járt be folyamatosan és vett részt a két hetes elméleti és a két hetes gyakorlati oktatáson. A vizsgát 1914. szeptember 12-én délután négy órakor tartották. A Mohar József elnök által tartott nyitóbeszéd után Dr. Éhn Kálmán vizsgáztatta le a hallgatókat: negyven önkéntes és öt hivatalos ápolónő végezte el sikeresen a tanfolyamot. Zárásként Hőke Irén Dr. Éhn Kálmán munkáját, Valentin Nelli Dr. Kovács Henriknek a helyettesítést, Lovass Ilona pedig Folenta Lajosné segítségét köszönte meg.

A levizsgázott hallgatók a következők voltak: Balázs Mária, Balog Rózsi, özv. Dévai Istvánné, Erdős Nelli, özv. Farkas Józsefné, Farkas Mariska és Havasi Józsefné, Kántor Ilonka, Kárpáti Józsefné, Kasztl Irén, Kengyelics Teréz, Kreisler Teréz, Lakatos Béláné, Mézes Istvánné, Molnár Mária, Nagygyörgy Elvira, Pecsornik Panni, Schlegel Juliska, Schwarz Izidorné, Szántó Rozália, Valentin Nelli, Venczel Emília és Weisz Józsa. Rajtuk kívül a vizsgát sikeresen

Vöröskeresztes ápolónő az I. világháború idején, feltehetően Hőke Erzsébet (CSVHGY Fotótára ILTSZ_1490)

letette Aigner Ilona, aki fényképészként az 1910-es években működött Csurgón. Bóné Kálmánné, Bóné Kálmán főszerkesztő felesége, a Segélyező és Ápoló Bizottság

tagja volt. Dr. Csillag Dezsőné, Dr. Csillag Dezső ügyvéd, kir. járásbíró feleségeként a Segélyző és Ápoló Bizottság tagja volt. Dr. Éhn Kálmánné, Dr. Éhn Kálmán járási főorvos felesége volt és a Segélyző és Ápoló Bizottság tagja. Faragó Arthurné a Segélyző és Ápoló Bizottság tagjaként is dolgozott. Hőke Erzsébet és Hőke Irén elemi iskolai tanítónők voltak. Kolbenhayer Jánosné, férje a Magyar Királyi Adóhivatal írnokaként dolgozott. Krausz Margit, a Segélyző és Ápoló Bizottság tagja. Kreisler Ilonka, Liebermann Leó kereskedő későbbi felesége, mindketten a II. világháború áldozatai lettek 1944-ben. Lovass Ilona, valószínűsíthetően Lovass Gyula gyakorlóiskolai igazgató leánya. Meller Henrikné, Meller Henrik felesége, a Segélyző és Ápoló Bizottság tagja, aki szintén 1944-ben halt meg. Novák Jolán, feltehetően Novák Pál kalaposmester leánya. Preisz Berta, Radó Sándor kereskedő, divatárus későbbi felesége 1944-ben halt meg férjével és leányával együtt. Sugár Árminné, Sugár Ármin villamosüzem vezetőjének felesége, férjét 1919-ben gyilkolták meg. Verbay Istvánné, Verbay István református lelkész, gimnáziumi igazgatótanácsi elnök özvegye. Valent Irén, édesapja feltehetően Valent Imre, a Csurgói Segélyszövetkezet igazgatóságának tagja.

A sikeres vizsgát tevők közül végül a csurgói Vöröskereszt Egylet kiegészítő kórházában dr. Éhn Kálmán főorvos és Folen-ta Lajosné főápolónő vezetésével Balogh Rózsi, dr. Éhn Kálmánné, Hőke Erzsébet, Hőke Irén és Balázs Mária segítette a katonák ellátását. Meller Henrikné felügyelte a kórházi berendezést, illetve igyekezett pótolni a hiányzó anyagokat, eszközöket. Venczel Emília felügyelte a ruhatárat és a mosást az önkéntesként dolgozó Meller Rika segítségével. Az étkeztetésről Mátray Gyuláné vezetésével egy tizenegy tagú hölgybizottság gondoskodott – közülük egyedül özv. Verbay Istvánné tette le az ápolónői vizsgát –, mégis meg kell említeni a nevüket, hiszen nélkülük nem lehetett volna teljes ellátást biztosítani a sérülteknek. A bizottság tagjai: Goldberger Ödön-né, dr. Héjjas Imréné, Hőke Jolán, dr. Ittész Zsigmondné, Matolcsy Istvánné, Mayerhoffer Ödön-né, Mohar Józsefné, Patkós Bálintné, Sárközy Andorné és a már említett özv. Verbay Istvánné.

A névegyezések miatt lehetséges, hogy pontatlanul azonosítottam be néhány személyt. A többi vizsgázó pontos kiléte sem tisztázott még, a további kutatások remél-

hetőleg fényt derítenek arra, kik vállalkoztak arra, hogy a háború idején, a saját és családjuk igényeit a háttérbe szorítva, a köz érdekében tanuljanak és segítséget nyújtsanak.

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:

A csurgói vörös-kereszt egyesület kórháza. In: Somogyvármegye 1917. április 7., 80. sz. p. 3. Kaposvár, 1917. Web: Arcanum Adatbázis: https://adt.arcanum.com/hu/view/Somogyvarmegye_1917_04-06/?p-g=0&layout=s (2022. 09. 29.)

A csurgói vörös-kereszt múlt éve. In: Somogyvármegye 1916. április 23., 94. sz. p. 4. Kaposvár, 1916. Web: Arcanum Adatbázis: https://adt.arcanum.com/hu/view/Somogyvarmegye_1916_04-06/?p-g=0&layout=s (2022.09.29.)

Csurgó és Vidéke 1914. 03, 08, 09, 10. sz. Mézer Dezső könyvkereskedésében, Csurgó, 1914. Web: Csur-

gó Városi Könyvtár: <http://info.csurgo.hu/hu/ekoenvyvtar/ujtagok.html?catid=69> (Letöltés: 2020.11.18.)

Csurgói Vöröskereszt Fiókegylet. Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény Adattára.

Dr. Bódi Ferenc: A Csurgói Református Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium másfél-évszázados története 1-2. kötet. Csurgói Könyvtár XX. Csurgói Ref. Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium, Csurgó, 1943.

Dr. Horváth József: Csurgó monográfiája. Csurgó Város Önkormányzata, Csurgó, 2009.

Hőke család. Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény Adattára.

Dr. Horváth József: Csurgói pedagóguslexikon. Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium és Csurgó Város Önkormányzata, Csurgó, 2019.

Koltai István: A csurgói m. k. áll. tanítóképző-intézet története. In: Közlemények a Szegedi M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből 31. sz. Szeged, 1939.

Soltra Elemér emlékére...

Soltra Elemér képzőművész születésének 100. évfordulóját ünnepeljük idén.

A művész 1922. december 17-én született Jákóban. A csurgói Református Gimnáziumban érettségizett; rajztanára Raksányi Lajos festőművész volt. A Képzőművészeti Főiskolán szerzett oklevelet. Pécsre került a Tanárképző Főiskolára, ahonnan tanszékvezetőként vonult nyugdíjba. 2013. május 3-án hunyt el Pécsen. Számos alkotást tervezett, ajándékozott a városnak és egykori iskolájának, illetve 1997-ben felbecsülhetetlen értékű éremgyűjteményét átadta a múzeumnak. 1999-ben Csurgó Város Diszpolgárává választották.

Csurgó Város Helytörténeti Gyűjteménye kiállítással emlékezik meg róla az ősz folyamán. Szeretnénk azok segítségét kérni, akik ismerték, szerették és tulajdonukban van olyan műve (festmény, grafika, érem, plakett), amelyet a kiállításra kölcsönadna. Szeretettel várjuk azok jelentkezését is, akik szívesen elmesélnék vagy leírnák nekünk a vele kapcsolatos emlékeiket, esetleg rendelkeznek róla készült fényképpel. A műveket digitálisan (az eredeti mű scannelt változata vagy jó minőségű fotó), illetve egyéni megbeszélés alapján személyesen lehet eljuttatni a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársaihoz.

Bővebb információ kérhető az alábbi elérhetőségein!

Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény:

Cím: 8840 Csurgó, Csokonai u. 24.

Tel.: 06-82/900-017

E-mail: muzeum@csurgo.hu

130 éves a Mókuskert óvoda

Az egyik legkorábbi, 1942-es felvétel a mai Mókuskert óvodából

1892. szeptember 15-én aprócska kisfiúk és kislányok tétova lépésekkel közeledtek egy új világ felé az akkori György, ma Petőfi tér árnyas fái alatt. Nem tudták, hogy az újonnan épült, kisdévododa festékszagú termébe belépve történelmet írnak. Egy új intézmény életének kezdetét, azóta is tartó életét indították el első lépéseikkel.

A város képviselő-testületének kezdeményezésére, a Járási Népművelési Egyesület szorgalmazásával indult el

Csburgón az óvoda alapításának folyamata.

Berky József, a Szentlélek templom esperes plébánosa 1000, és gróf Somssich Imre végrendeletileg szintén 1000 forintot tett le a csurgói óvoda építkezésének kiadásaira, melyet a város saját pénzéből még további összegekkel egészített ki.

Így aztán 1892 tavaszán az iharos származású építőmester, Dümmerth József és munkásai keze nyomán indult el az építkezés az akkori Tanítóképző

Intézet előtt, a György térből kihalásított telken. Az építkezés jól haladt, így szeptember 15-én aztán már az első óvónéni, Fekete Ilona mosolyával és szelíd ölelésével el is indult az óvodai élet Csburgón, mely azóta is folyamatosan tart a földszinten még eredeti, 130 éves falak között.

A nyitás idején 20-25, 1895-ben már a beíratott 61 gyermekből 30-35 járt rendszeresen óvodába. Szinte minden társadalmi réteg családjaiból írtak be gyermekeket az intézménybe.

Az első időkben a sarokban lévő lavór, az udvari W.C., és az öntött vaskályha biztosított minden kényelmet a kis apróságoknak. Az intézményben egészen az 50-es évekig nem volt étkeztetés. A gyerekek a hazuról hozott tízórait fogyasztották el. Délben a legtöbben haza mentek ebédelni, majd délután visszatértek az óvodába.

Fekete Ilonát, az első óvónénit aztán még sok követte. Leghosszabb ideig az országos elismerésre és hírnévre is szert tett Herovits Aranka néni dolgozott óvónőként az apróságok

között. 1914-től 1957-ig generációk nőttek fel a keze alatt. Kiváló, gyermekközpontú munkavégzéséért, 1954-ben ő kapta meg az ország első „Kiváló óvónője” kitüntetését!

Az egykori „Állami”, majd „I. számú”, mai nevén Mókuskert óvoda napjainkig sokféle változást élt meg a Petőfi tér árnyas fái alatt. Családok generációi töltötték és töltik itt gyermekéveiket.

A 130 év folyamatos működés ideje a nagy történelemben nem sok idő, azonban egy kis városi intézmény életében bizony már nagy esemény minden év szeptember 15-én arra az első 1892-es napra gondolni, még akkor is, ha az nem kerek évforduló.

A történelem szele Csburgón is átvonult ennyi év alatt. Politikai és oktatási-nevelési eszmék váltották egymást. Az óvoda pedig szilárdan állta a helyét. Az maradt, aminek indult: óvó és védő helynek, melynek legfőbb célja a kisgyermek magabiztos, boldog, elégedett és álmokkal teli életének elindítása.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Zákány és Zákányfalu, 795 év történelem a Dráva mentén

Zákány, ez a 2002-ig egységes néven, majd ezt követően Zákány és Zákányfalu néven ma már két településként létező község, gazdag és eseménydús történelmet tudhat maga mögött, az első, 1227-es említése óta eltelt 795 évben.

Zákány nevét a régies hangzású zákányos, mai szóval nyákos, nyálkás, vízenyős terület elnevezéséből eredeztetik. Földrajzilag mindkét település a Zákány – Őrtilos dombvonulat Drávára lefutó, déli domboldalain és völgyeiben helyezkedik el.

Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára című, 1851-ben kiadott könyvében így olvashatjuk az első leírások egyikét Zákányról:

„Zákány, magyar-horvát falu, Somogy vmegyében, 650 kath. lak., paroch. templommal. Fekszik Somogynak legalsó déli szegletében, közel a Drávához, saját postahivatallal és váltással Iharos-Berény közt. Lakosai sertéssel és marhával kereskednek. Szőlőhegye nemeltyek szerint Somogyban a legjobb fehér bort termi. Birják gr. Széchenyi Pál és gr. Zichy

Domokos.”

A település elmúlt évszázadok alatti történelméről Borovszky Samu: Magyarország megyéi és városai című, 1914-es írásában tudhatunk meg részleteket:

„Zákány: Drávamenti magyar kisközség, körjegyzőséggel. Házainak száma 291, lakosaié 1685, a kik r. kath. vallásúak. Postája, távirója és vasúti állomása helyben van. Már a tatárjárás előtt szerepelt, 1227-ben Zacun, 1309-ben Zakaan alakban fordul elő. Váráról 1325-ben van első ízben

adatunk. Az 1332-37. évi pápai tizedjegyzék szerint már plébániája is volt. 1342-ben városi kiváltságokat élvezett s ugyanekkor említik Szent Márton tiszteletére szentelt templomát is.

1379-ben I. Lajos király Zákányi Bodiszló fiának, Miklósnak, adta új adományul.

1446-ban a Marczaliak és Zákányi László leánya az urai. 1489-ben Szerdahelyi István birtokai között Zákányt is felsorolják. 1495-ben a Báthoriak nyerték adományul. 1531 nov. hó 1-én az ország rendei

Zákány egyik büszkesége, az 1931-ben épült Szent Imre templom

itt gyűlést tartottak. 1536-ban Felső-Zákány helységnek Bátor András volt a földesura, 1566 szept. havában Szigetvár elestének hírére az őrség megszökött a várból sazt felgyújtotta. Az 1565-66. évi török kincstári fejadójjegyzékben már falu és csak 10 házzal van felvéve. A hódoltság alatt jelentékeny fejlődésnek indult és 1571-ben már 77 házból állott, de kevéssel ezután elpusztult, úgy hogy 1580-ban

mindössze egy házat találtak itt a török adószedők. 1598-99-ben Nádasdy Ferencz és 1626-27-ben Pál volt a földesura. 1660-ban Szent-Györgyvár tartozékai között sorolják fel. 1677-ben Széchenyi György kalocsai érsek nyerte adományul, 1726-1733-ban pusztá és Inkey János birtoka. 1733 után ismét betelepült. 1757-től a Széchenyieké, de 1835-ben gróf Zichy Domonkos is földesura. Jelenleg gróf

Zákányfalu híressége, gróf Zichy Ödön kastélya egy 100 éves képeslapon

Zichy Ödönnek van itt nagyobb birtoka és csinos kastélya, melyet 1911-ben építtetett, Van a községben hitelszövetkezet, gőzmalom és gőztéglagyár. Itt van a gyékényesi határrendőrség és kivándorlási iroda is. A községhez tartoznak: Magashegy-pusztá, Kápolnahegy, Percsenypusztá és Tölöshegy."

Zákány 19. századi legnagyobb fejlődését és terjeszkedését a vasúti forgalom elindulása nyitotta meg, mikor is a zákányi és a gyékényesi állo-

mások megépítése után a környező telkek parcellázásával egy új lakóövezet, telep alakult ki, melyet a köznyelv Zákánytelepnek nevezett el.

2002. október 20-tól ma már ugyan két település is osztozik a Zákány néven, de a több évszázados közösen átélte történelem és a földrajzi szomszédság a jelenben is egységessé teszi a két falu 795 éves múltját.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Megújul a bolhási templom

Bolhás, noha erdő választja el, mindig közel volt Csurgóhoz. Ezt a közelséget bizonyára arra is alapozom, hogy amikor tanítani kezdtem, az első osztályomban hat bolhási gyerek volt. És természetesen mind a hatan le is érettségiztek, nem mellékesen azért, a munka természetességét emberi tartást hozták otthonról. A templom és iskola megtartó ereje azonban megrendült. 1967-ben be kellett zárni az iskolát, és ahogy sajnos már lenni szokott, a lelkészlak is kiürült, a református gyülekezetet a Somogyszobizhoz csatolták.

Augusztus végén örvendetes hírek érkeztek: javában folyik a templom felújítása, és az egykori lelkészlak új életre kel, újra a falu meghatározó épülete, szellemi központja lesz.

Az egykori parókia iratai, értékesebb könyvei 2006-ban a Somogyi Református Egyházmegye Levéltárába, Csurgóra kerül-

tek.

Ez alkalmából a az egykori csurgói diák, neves bolhási lelképásztor az eklészia történetébe írt fejezetét, és az itt szolgáló lelkészek és tanítók jegzlkt közöljük:

„1870 ik év. Márczius 20 ik napján a' Bolhási gyülekezet tagjai által lelki pásztorul megválasztatván – hivatala már Isten nevének segítségül hívásával- elfoglaltam. Elődöm b. e. Simon Péter úr idejében nyert az egyházi lelkési hivatal – melyel elébb nem birt – 2/4 urbéli telket az iskolatani-tó 3/4 birtokot. /: Értésülésemre – mint t. Tárnok Alajos urtol a' Mélt. Zichy ház uradalmi igazgatójától hallottam, - a' kegyes uraságról az 1847iki évi vizsgálat alkalmával a' Bolhási lelkésznek egész, a' tanítónak fél teleknyi illetőség resignáltatott, de ily mennyiség ki nem adatott! Még is három polgár ajándékba kapott – miféle szolgálót? 3/4 urb. Birtokot, Futó József, Bódis Jo-

sef, Sóla János, alkalmasint az érintett papi és tanítói birtok kiegészítő részét: Csudalom hogy elődöm ha ezt tudta, miért tűrte halgatással! Én már kien megtudtam 23 esztendő mulva a' dolgon nem segíthetem. A birtok telekkönyvezés – a' keresetnek még reményét is eltörölte :/ Nevezett elődöm idejében építette a' Bolhási nép – az eddig a' pap udvarán lévő kis imaház helyett, melynek alakja az 1746- ban megsztett eklésiai pecsénymón látható – építette mondom azon tornyos templomát a' papház előtt Délre, mely került mint a' számadásokból kiokoskodhattam 22 000 forintba. Épült öt évig bevégeztetett 1857 ben (: 8 ezer 80 f. okért.) Ugyancsak épített még a' gyülekezet egy alkalmas paplakot (:1868:) 4000ftig. A' vallásos buzgóság tettekben nyilatkozott. Elfoglalván hivatalomat körültekintettem és láttam hogy a' temető kert egészen meg tellett! Urasági

föld birtok lévén a' temető körül: folyamodtam kérelemmel az illető urasághoz, ha kegyelemből nem, de pénzért segítsen szorult helyzetünkön. Kérelmünk meghallgattatott. Szeremi Herczeg Descalcki Artur Úr mint a' Zichy grófi ház unoka örököse ingyen ajándékozott temetői használatra szükséges 2000 (négyezögöl) térséget, közvetlen az előbbi temető szél felől eső részében. Mely új temető 1870. Nov. 27-kén Advent első vasárnapján I. Mós: 28. 17. Tartott isten tiszteleti beszéd tartásával ünnepélyesen felavattatván használatba vétetett. Első halott Ander Ersébet /:1870. Nov. 28.:/

Jegyzette Héjjas Károly
Lelkip

A' bolhási reformált egyházban hivataloskodott lelkészek és tanítók:

1. András pap bizonytalan időben
2. Tihanyi István
3. Salánki Pál predicator
4. Salánki Istv. 1746. Pecsét nyomója

ez időben két vitorlás zsindeletetű fatemplom alakkal. Ekkor épült é vagy előbb 1724 ben bizonyosan nem tudható de megjegyezve van hogy Tallián József úr ki a' falut 1721- ben megtelepítette a' templomot is megépítette.

5. Tóth Ferenc
6. Laki János
7. Brassay István
8. Neszmélyi Mihály
9. Bán Mihály
10. Gálos Bénéiamin
11. ismét Bán Mihály
12. Szigeti József
13. Csathó József
14. Borsodi Sámuel
15. Liber János 1784 régi pecsétnyomón látható templom, a' mostani pap udvaron volt, alottírott még gyermekkorában ismerte. De szét szedetett 1856.

16. Kaposi Gábor 1790
17. Veress István 1793. Márt. 12.
18. Kovács József 1799. Márt. 12.
19. Sarkadi Sándor 1803
20. Tóth János 1804. Egy hónapig

21. Barta János 1804
22. Simon Mihály 1806 ekkor találtott meg a' régi okirat, de úgy látszik ismét elveszett, mert nincs

23. Barakonyi János 1810
24. Szilágyi György 1811.
25. Veres Izrael 1816
26. Földvári Péter 1821
27. Simon Mihály 1826 újra
28. Begedi Bertalan 1828. Meghalt Viszlóban 1860.

29. Varga Mihály 1833.
30. Nagy Antal 1837. Meghalt Orciban

31. Simon Péter 1847. Meghalt helyben szélütés következtében a' padlásrol leesvén 1869 április 3. n. 1 óraker. Hampó Albert helyettes lelkész 1869. Egy évig. Béczi pap lett

32. Héjjas Károly 1870. Jöttem Kiskovácsiból ki ez adatokat az anyakönyvekből a' nevekből összeirtam. Héjjas Károly meghalt 1911- ben. Emlékét fekete gránitkő őrzi a temetőben.

33. Tóth Sándor helyettes lelkész 1912 ben

34. Fekete János helyettes lelkész 1912 ben ki is később galamboki lelkész lett.

35. Klippel Lajos nagypísa nica missziói lelkész 1912- től lelkészkedett 1924 jun. ig halála napjáig.

36. Pap József h. lelkész (későbbi lábodi lelkész) szolgált 1925 febr. 1- ig, amíg a meghívott udvarhelyi lelkész ...

37. Mózes Ernő itteni szolgálatát megkezdette 1925 febr. 3- án (Előbb Udvarhelyen 1918- 1925- ig)

A tulsó lapon írt lelkészek után kik isk. tanítók is voltak, e' következő tanítók működtek a Bolhási iskolában

1. Becsák István 1800
2. Császár János 1802 ispány lett helyben
3. Demeter Gábor 1804
4. Hőke János 1805
5. Dékány István 1806
6. Szűcs János 1808

7. Both János 1809
8. Sárossy Ferencz 1810
9. Varga Péter 1811
10. Szalai István 1813
11. Bóday József 1816
12. Arday Dániel 1820 ?
13. Bóday József ismét 1821
14. Ember Ferencz 1822 1824ben

ben vacantia

15. Szikszay János 1825
16. Óri Ferenc 1827
17. Vághó Pál 1829
18. Hampó János 1831
19. Somogyi István 1833
20. Kovács Luj. ? + cholérában 1836 helyben

21. Bokor Sándor 1836. segéd
22. Pap Mihály 1837.
23. Hejus István 1842 Pettenden zugulanban ?

24. Kántor János 1844 + K. Mérőben mint jegyző

25. Máthé Gergely 1847 + Bolhás Sept 23 1849.

26. Szilágyi József 1850 meghalt Ns Kisfaludon

27. Benedek Dániel 1859. Elment Bácskába jobb sorsot keresendő

28. Szombati Lajos 1861. + meghalt Pettenden

29. Szűcs János 1863 +Belegben 1883 március

30. Szöllősi Gábor 1865 meghalt

31. Pecsét János 1870. Ment Orciba ott meghalt

32. Mészáros Gábor 1875 jött Orciból. Meghalt 1912- ben

Lejegyzette Héjjas Károly 1878 aug ? 21

33. Horváth József 1912- től – 1925 szept. – ig, amikor is Rinyaújlakra preoránsnak hívták el.

34. Fördös Kálmán 1925 szept. 1929. Szept.- ig. Innen Dobszára távozott.

35. Nagy József mint egészen kezdő választatott utána. 1949- ig

36. Zsugovits Imre Vásárosbécrről helyeztetett ide mint állami tanító.”

HJ

Csurgó és Környéke

Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap

Megjelenik (2022./09. szám):
2022. szeptember 30.

Lapzárta:
minden hónap 20-án!

ISSN 0864-8867

Kiadja:

IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.

Felelős kiadó:

Szabó Balázs - ügyvezető

Levél cím:

8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon:

+36 30/480 2046

Email cím:

csurgo.es.kornyeke@gmail.com

Főszerkesztő: Szabó Balázs
Szerkesztők: Balogh Veronika,
Vargáné Hegedűs Magdolna

Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken:

egyházak, általános iskolák,
középiskolák, óvodák, Csokonai
Közösségi Ház, Városi Könyvtár,
Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!

Juttassa el hozzánk észrevételét,
osszon meg érdekességeket, küldjön híreket!

Levél cím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.

Telefon: +36 30/480 2046

Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

A mesék szerepe az óvodáskorú gyermekek életében

FOTÓ: CSILAGNET.HU

A XXI. század gyermekei korán találkoznak az egyetemes kultúra elemeivel. Hétköznapi értelemben a kultúrával kapcsolatban a civilizáció olyan tárgyi, illetve tárgyasult termékeire gondolunk, mint irodalmi, zenei, képzőművészeti vagy építészeti alkotások, illetve egy adott kultúrára jellemző beszédmód, nyelv, ételek, italok, öltözködés, hajviselet stb. Hogy mennyire válik érdeklődővé, érzékenyvé a gyermek az esztétikum, az irodalom, a zene, a színház, vagy a képzőművészet iránt, azt már a legkorábbi életévei döntően befolyásolják. Mindezek, akkor hagynak mély nyomot a lelkükben, ha megfelelő színvonalú annak tolmácsolása.

A gyermekeket már születésüktől fogva körülveszik olyan személyek, intézmények, szervezetek, amelyek biztosítják a társadalomba való beilleszkedésüket. A nevelés első és legfontosabb színtere a család. A család az a környezet, szocializációs tér, amely legközvetlenebbül hat a kisgyermek személyiségfejlődésére. A teljes család sehol máshol meg nem szerezhető élettapasztalatok, pozitív szokások birtokosává teszi a felnövekvő gyermekeket. A nevelés második színtere 3 éves kortól az iskolába járásig az óvoda. Az óvodai nevelésnek meghatározó szerepe van a szociális jellegű feladatokon túl a gyermek érdeklődésének felkeltésében, tanulási képességeinek, motiváltságának és kreativitásának megalapozásában, az egészséges életmód alapjainak lerakásában, a multikulturális nevelésben, az érzelmi biztonság biztosításában. A gyermekek érzelmi biztonságának és az anyanyelvi ne-

velésnek fő eszközei a mondókák, versek, dúdolók, dalok és a mesék.

A mese sokrétű, gazdag, mély értelmű műalkotás. A gyermek a mesén keresztül megtanulja felismerni az események közötti összefüggéseket, megtanulja értelmezni a történeteket, és átlátni az egyszerű emberi kapcsolatokat. A mesék és azok adaptációi végigkísérik egész életünket. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mikor és milyen mesékkel, gyermekirodalmi művekkel találkozunk, illetve azok milyen adaptációival van lehetőségük megismerkedni.

A mese eredete a mítoszokon, mondákon és legendákon keresztül az írásbeliség előtti időkre nyúlik vissza. A népköltészet egyik alkotása, kitalált, csodás történet, amely általában szerencsés kimenetelű. Jelentése a finnugor eredetű „beszélni” szóból alakult ki. Jellemzői csodás tettek, csodás lények, átváltozások, próbatételek, ismétlődő cselekvések, kiváló képességű főhős, akit társai segítenek vagy gátolnak tettei végrehajtásában, egyértelműen tudjuk kik a jók és kik a rosszak. Ezen kívül a mesékben szerepelnek állandó szófordulatok, meseszámok, varázsszükszerek, amelyek segítik a főhőst.

A gyermek élete első éveiben tanul a legtöbbet, és ebben a spontán, természetes folyamatban a mese szerepe felbecsülhetetlen. Hatása van a beszédfejlődésre, képzelőerejének alakulására, érzelmi gazdagodására, szociális kapcsolatainak fejlődésére. Ezekről a tényekről - mindenféle tudományos magyarázat nélkül - már ükanyaink, ősanyaink is tudtak, különféle

„nevelési és tudáshagyományozó technikákat” használva. Az első versikék, mondókák, amelyeket a gyerekeknek meséltek, megtanították a testrészek ismeretére vagy az életükben előforduló problémákra. Ilyenek voltak például az ujjkiolvasók, ütögetők, táncoltatók, höcöggetők, sétáltatók vagy naphívogatók, esőkérők, gyógyítók. Ezekben a mondóka mindig összekapcsolódott a cselekvéssel. Ez, körülbelül három éves kor körül kiegészült a formulaszerű mesékkel (láncmesék, csalimesék, végtelen mesék, halandzsza mesék), amelyek az oksági gondolkodást segítették elő.

Amikor a kisgyermek már megbízható ismeretekkel rendelkezett saját testének működéséről, figyelme az őt körülvevő világ felé fordult. „Világgá megy”. A világot járva, futva, szaladva, ugorva, repülve közeledik, akadályokba ütközik, melyet meg kell oldania, öröm és bánat, siker és kudarc érheti útja során, tapasztalatokat szerez és van, hogy mindent előről kell kezdenie. A láncmesék két irányból tanítanak: a sorozatos ismétlésekkel megszilárdítják és elmélyítik az ismereteket, másrészt megalapozzák a hosszú távú gondolkodást. Ezekkel a mesékkel birtokba veszi és megérti a világot.

A mese képi világa és valóságábrázolása teljes mértékben megfelel a gyermeki gondolkodásnak. A mese tulajdonképpen az ő szemével nézett világ, minden, ami a gyermeki képzelőerőt megmozgatja. A gyerekek a játék és a mese segítségével átalakítják a valóságot, és annyit épít be ebből a világból saját személyiségébe, amennyire szüksége van. A mesehallgatás passzív cselekedet, képzeletbeli beleélést kíván. Miközben a mesélőre figyel, befelé is fordul, hiszen lelki szemei előtt megelevenedik a cselekmény. A mesék azt az üzenetet hordozzák, hogy az életben a legkisebb, a leggyengébb is boldogulhat, ezzel kompenzálhatja saját kicsiségét, életkori sajátosságokból fakadó kiszolgáltatottságát. Mindez reménykeltő számára.

Napjaink egyik legnagyobb kihívása a gyermeki kreativitás megőrzése, ösztönzése, hiszen nélküle aligha válhat az ember önálló ítéletalkotásra, kritikus gondolkodásra alkalmas, érdekérvényesítő potenciállal rendelkező, értékvédő/teremtő magatartásra képes állampolgárrá. A megfelelés záloga a találékonyság (krea-

tivitás) és a tanulékonyág. Mindkettő alapozható, fejleszthető mesével, meséléssel.

A gyermek számára ezek a korai olvasmányélmények adják a legfontosabb tapasztalati forrást a bontakozó írásbeliséghez. Azok a gyermekek, akiknek sokszor olvastak otthon, hamar megértik, hogy a nyomtatott szöveg jelentést hordoz, és viszonylag könnyen tanulnak meg olvasni, amikor iskolába kerülnek.

A fejlődéslelektannal foglalkozó szakemberek egyértelművé teszik, hogy a kisgyermek szellemi, mentális, érzelmi fejlődése szempontjából nagy jelentősége van a mese hallgatásának, a képi szimbolikus világ kialakulásához és további fejlődéséhez.

Mesehallgatáskor a gyermek fantáziájában egy „belső mozi” elevenedik meg.

Összességében elmondható, hogy a meséknek a gyermekek életében meghatározó szerepe van, mert:

- A mese, ha ingergazdag környezettel társul, fejleszti a fantáziáját, hiszen mesehallgatáskor képi alátámasztás nélkül, a saját képzelőerejére támaszkodva követi a mesét, és a hallottak alapján alakítja ki a figurákat és a jellemeket.

- A mese szórakoztat és nevel egyszerre, a gyermek átéli a veszélyt, az örömet, mert a mese hallgatásakor ő is a mese részévé válik.

- A mese tanít az életről és segíti a gyermek énképének alakulását.

- A mese segíti a gyermek szókinccsének bővülését és biztosítja a nyelvtani szerkezetek gyakorlását. A szókinccs aktivizálásához többszöri meghallás szükséges, ebben sokat segítenek a mesék.

- A mese fontos, mert a gyermek érdeklődése még olvasni nem tudó korban felkeltődik az írott világ iránt.

2005 óta Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án ünnepeljük a magyar népmese napját, e sokrétű kincsestárát, a gyermeknek és felnőtteknek szóló mesék gazdagságát. Ezen a napon minden népmesét szerető gyerek és felnőtt megkülönböztetett tisztelettel fordul mind a magyar, mind más népek meséi felé.

Felnőve mindannyian tudjuk, hogy a gyermekkorban hallott történetek egy életen át velünk maradnak. Meséljünk hát sokat gyermekeinknek!

da és kisebbségi gyerekek Óvodapedagógus hallgatók és gyakorló óvodapedagógusok Magyarországon és Írországon Doktori (PhD) értekezés Pécsi Tudományegyetem Pécs, 2018. p. 9.

2. G. Solymos Neszta: Bábu Bábjáték személyiségformálás A bábjáték szerepe az óvodás és kisiskolás gyermekek nevelésében Budapest, Népművelési Propaganda Iroda 1979. 9-13. p.

3. Dr. Nyéki Lajos: A nevelés szinterei és tényezői in: docplayer.hu 2014 <https://docplayer.hu/652163-A-nevel-es-szinterei-es-tenyezoi-dr-nyeki-lajos-2015.html> letöltés: 2022. 09. 29.

4. Kozma Béla: Pedagógia II. Coenarius Bt., Pécs, 2001 5-50. p.

5. Kiss Andrea: Meséljünk a gyerekeknek! Óvodai nevelés folyóirat 2006. 59. évfolyam 6. szám 204-205. p.

6. Boldizsár Ildikó: Mesekalauz úton levőknek Életfordulók meséi Magvető kiadó, Budapest, 2013 59-86. p.

7. A mesék világa In: Nemzeti Köznevelési Portál honlapja https://www.nkp.hu/tankonyv/irodalom_5_nat2020/lec-ke_01_010 letöltés: 2022. 09. 29.

8. Kádár Annamária: Mesepszichológia Kulcslyuk kiadó, Budapest, 2013 43-52. p.

MEGHÍVÓ!

A Csurgói Városi Szociális Intézmény Gondozottjaiért Alapítvány ismeretterjesztő előadásokat szervez az alábbi tartalmakkal és időpontokkal:

A közösségbe való beilleszkedés segítése, elfogadás, a kötődés erősítése

Időpontja: 2022. október 10. - 14 óra

A személyre szabott gondozás jelentősége a házi segítségnyújtásban

Időpontja: 2022. október 17. - 14 óra

Az önsegítő csoportok - az önsegítésben rejlő lehetőségek

Időpontja: 2022. október 24. - 14 óra

A segítő személyiség

Időpontja: 2022. november 7. - 14 óra

Előadó: Zabundia Szilvia szociális munkás

Helyszín: Csurgó, Basakuti utca 3.

Részvételi szándékát kérjük jelezze az intézményben vagy

a 06/20/923-9960 telefonszámon!

A programon a részvétel ingyenes!

Nemzeti
Együttműködési
Alap

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapítvány Zrt.

BV

Forrás:

1. Hajdics-Szűcs Eszter Cecília: Óvo-